

Ekosofias Nyhetsbrev

MAJ 2017 - TJUGOFEMTE ÅRGÅNGEN

SVENSKA UTSLÄPPEN AV VÄXTHUSGASER ÖKADE

Statistiska centralbyrån, SCB, rapporterar om ett trendbrott: Utsläppen av växthusgaser ökade alla fyra kvartal under 2016. Totalt var ökningen 3,5 procent jämfört med 2015. För ökningen står framför allt sjöfarten och flyget samt tillverkningsindustrin och el-, gas- och värmeverken.

Samtidigt minskade hushållen sina utsläpp, främst tack vare ökad användning av biodiesel i personbilar, rapporterar SCB.

– Utsläppen behöver minska snabbare i alla sektorer för att klara Parisavtalet, säger Oskar Larsson på Naturvårdsverket i ett pressmeddelande.

Veckans Klimatnyheter

NU FÖRKLARAS PAUSEN I DEN GLOBALA UPPVÄRMNINGEN

Nu vet forskare mer om det som beskrivits som en 14 år lång paus i den globala uppvärmningen. Det visar en studie som publicerats i tidskriften Nature.

– Den här pausen var kanske inte riktigt lika kraftig som man trodde på den tiden, man ska kanske snarare prata om en långsammare uppvärmning under den tiden än vad man trott tidigare, säger Erik Kjellström, klimatforskare på SMHI.

Mellan åren 1998 och 2012 ökade jordens medeltemperatur långsammare än vad man tidigare förutspått, en period som alltså beskrivits som en slags paus i den globala uppvärmningen.

Det ledde till diskussioner om huruvida klimatförändringen stannat av eller inte, och varför klimatmodellerna inte fångat upp det här.

Genom att studera tidigare forskning, och med hjälp av nya studier, har schweiziska forskare nu sammanställt flera delförklaringar till den här pausen.

Enligt Erik Kjellström visar den här studien på vikten av att sätta klimatförändringar i ett långsiktigt sammanhang.

– För mig som klimatforskare är den här studien viktig och bra. Förbättrad kunskap stärker klimatmodellerna, säger han.

Sveriges Radio

SEX MYNDIGHETER LÄGGER FRAM GEMENSAM PLAN FÖR ATT GÖRA TRANSPORTSEKTORN FOSSILFRI

Sex myndigheter - Energimyndigheten, Boverket, Naturvårdsverket, Trafikverket, Transportstyrelsen och Trafikanalys - lägger fram en gemensam strategisk plan till regeringen, för hur transportsektorn ska bli fossilfri.

Planen innefattar dels målet att växthusgasutsläppen från hela transportsektorn (inklusive flyg, sjöfart och arbetsmaskiner) ska minska med minst 70 procent mellan 2010 och 2030, dels att nå klimatneutralitet senast 2045.

Enligt planen står omställningen av transportsystemet på tre ben: att effektivisera transportererna, att gå över till fossilfria fordon, samt till förnybara drivmedel. De tre åtgärderna får olika vikt beroende på om det handlar om stad eller landsbygd. Transporteffektivisering har stor potential i urbana miljöer, men på landsbygden är det viktigare med energieffektiva fordon och förnybara drivmedel.

MILJONSATSNING PÅ FOSSILFRITT

Den rödgröna ledningen i Göteborg presenterade nyligen olika initiativ för ett "Fossilfritt Göteborg". Det handlar bland annat om en utredning som ska ta reda på vad som krävs av staden för att nå Parisavtalets 1,5-gradersmål.

Utredningen ska vara klar i slutet av året och då föreslå klimatinvesteringar på sammanlagt 80 miljoner kronor.

- Det vi vet redan nu är att stadsplanering och byggnation behöver anpassas. Byggsektorn står för en stor del av utsläppen. Vi måste hitta fossilfria material och utveckla fler naturområden. Vi behöver tänka nytt med mobilitetslösningar istället för traditionell trafikplanering, säger miljökommunalråd Ulf Kamne (MP).

Göteborg har också påbörjat arbetet med att ställa om Rya kraftvärmeverk och att bygga en fossilfri förskola, som ska stå som modell för hur man kan bygga även andra hus med fossilfritt material. Båda kommer att kräva investeringar för att genomföras fullt ut.

Göteborg har sedan tidigare gjort stadens fordonsflotta fossilfri till 92 procent. Renova, som har hand om

sophanteringen, kör dessutom med helt fossilfritt bränsle i alla sina fordon.

- I dag står den genomsnittliga göteborgaren för cirka 8 ton koldioxid per person och år. För att komma till en hållbar nivå behöver vi komma ner under 2 ton, säger Ulf Kamne.

Aktuell Hållbarhet Direkt

FYRA FORSKARE: NY INDUSTRIPOLITIK KRÄVS FÖR ATT MINSKA UTSLÄPPEN

Hållbar industriproduktion utan utsläpp av växthusgaser kräver en ny industripolitik som inriktas på långsiktiga tekniskiften och strukturell förnyelse. Det menar forskare vid Lunds universitet som pekar på att nollutsläpp är resursmässigt och tekniskt möjligt, men kräver en ny industripolitik. Bland annat vill forskarna se mer medel till forskning och innovation samt förstärkt samverkan mellan industrin, högskolor och forskningsinstitut. De ser även ett behov av incitament som innovationsupphandling eller kvotplikt för att skapa marknader för fossilfria och återvunna material.

Basindustrin står i dag för ungefär en tredjedel av de svenska koldioxidutsläppen och utsläppen från industrin ökar. "Basindustrin får i dag relativt lite medel för forskning och innovation i relation till dess betydelse för energisystemet, utsläppen av växthusgaser, svensk ekonomi och export. Det är först på senare tid som regeringen och berörda myndigheter visat intresse för de mer radikala tekniskiften som behövs för att basindustrin ska nå nollutsläpp", skriver forskarna i en debattartikel i Dagens Industri.

LINKÖPING PRIORITERAR HÅLLBARA INVESTERINGAR

Linköpings kommun har fattat beslut om att man ska ändra sina investeringsregler och börja prioritera investeringar i långsiktigt hållbara verksamheter. Det innebär bland annat placeringar i företag som har hållbara lösningar på framtidens klimatutmaningar, exempelvis nya energieffektiva produkter och tjänster som leder till minskade utsläpp av koldioxid. Andelen gröna obligationer ska öka, vilket exempelvis innebär investeringar i energieffektiviseringar, avfallshantering och vattenprojekt. De nya reglerna gäller bland annat upplåning, placering i fonder, värdepapper, utlåning och valutahantering.

SÅ SKA PLASTKASSARNA BLI FÄRRE - INDISKA LANSERAR TYGLÅNEKASSE

Svenska modekedjor hanterar den nya lagen för att minska användning av plastbärkassar olika. Tre kedjor lanserar ett gemensamt projekt och Indiska väljer tyglånekasse.

H&M, KappAhl och Lindex lanserar ett gemensamt initiativ, One bag habit, för att minska användningen av plastkassar. Initiativet innebär att kedjorna den 1 juni börjar ta betalt för plastkassarna och låter överskottet gå till sociala eller miljörelaterade projekt. Detta lagom till att lagstiftningen, om butikers skyldighet att informera om kassarnas miljöpåverkan och fördelarna med att minska användningen, träder ikraft.

Indiska har under en period börjat ta betalt för plastbärkassar, men lanserar nu även en tyglånekasse för kedjans kunder i ekologisk bomull, Borrow bag.

- Tanken med Borrow Bag är att bryta omedvetna konsumtionsmönster och i dess ställe etablera en "re-use-kultur", säger Maria Elfors, hållbarhetschef för Indiska. Borrow Bag kommer att finnas tillgängliga för lån i utvalda butiker från och med 1 juni.

Habit

VOLVO SLUTAR UTVECKLA DIESELMOTORER

Volvo Cars kommer på sikt att fasa ut dieseldrivna motorer. Den nuvarande dieselmotorgenerationen kan alltså bli Volvos sista. Det beskedet lämnade Volvo Cars vd Håkan Samuelsson till tyska tidningen Frankfurter Allgemeine Zeitung i en intervju.

Anledningen till att Volvo slutar utveckla nya dieslar är att det blir för dyrt att utveckla teknik för att få ner kväveoxidutsläppen. Istället ska fokus flyttas till elektrifiering. 2019 kommer Volvos första helt eldrivna bil.

När Volvo Cars vd Håkan Samuelsson säger att bolaget inte ska utveckla nya dieselmotorer är det ett tecken i tiden, skriver tidningen Dagens Industri.

Dieseln ansätts allt hårdare för sina skadliga utsläpp och kostnaderna för rening blir inte ekonomiskt hållbara. Dagens Industri ställer också frågan: " Hur snabbt kommer dieseln att fasas ut i personbilar?"

Enligt Sveriges Radio är Volvo inte ensamt om att överge dieselmotorn i sina utvecklingsprojekt. De rapporterar att flera europeiska städer har stora problem med luftkvaliteten och krav på bättre avgasrening, vilket gör att flera tillverkare istället ser elektrifiering som ett bättre alternativ.

Dieselmotorn har lägre utsläpp av koldioxid men höga utsläpp av kväveoxider och släpper dessutom ut cancerframkallande partiklar.

EU:s nya utsläppsregler kombinerat med att städer förbjuder diesel- och bensinbilar inne i stadskärnorna ökar pressen på tillverkarna.

EXTREMT BILLIGA RESOR SKA FÅ FART PÅ KOLLEKTIVTRAFIKEN

Från den 1 januari blir det gratis för alla barn och ungdomar att åka buss i Härnösand. Övriga resenärer ska bara behöva betala 50 kronor i månaden. Det föreslår kommunstyrelsen i Härnösand. Målet är att öka resandet med kollektivtrafiken med 50 procent och minska bilåkandet med tio procent.

Tanken är att subventionen ska testas i 36 månader med start senast 1 januari 2018. Efter de första tolv månaderna ska försöket utvärderas. Kostnaden för den avgiftsfria och kraftigt subventionerade kollektivtrafiken beräknas till 3,4 miljoner kronor per år. Men det kan bli mindre om många nu väljer att resa kollektivt.

POLISEN HAR GRÖNT LJUS FÖR ELBILAR

Polisen har testat nio elbilar i storstadsregionerna under fyra månader.

- Reaktionen har varit övervägande positiva säger Henrik Långmark, projektledare.

Elbilarna som ingått i testet har framförallt körts kortare sträckor där miljöpåverkan är som störst, vilket var ett av målen med projektet. Bilarna har till exempel används vid resor till möten och för transporter till häkten, förhör och likande. Utvärderingen visar att elbilen gör sig bäst i stadstrafik.

- Det har funnits en viss oro för att elbilarna inte ska ha tillräcklig räckvidd men man kan köra 18-19 mil innan batteriet måste laddas. De går att köra längre sträckor men då krävs noggrann planering, säger Henrik Långmark. Nu är den första delen av projektet avslutad och de tio elbilarna kommer även i fortsättningen att användas i verksamheten. Målet är att köpa in ytterligare elfordon.

SVENSKA FOLKET GILLAR REGERINGENS NYA BILSKATT

De flesta bil- och motororganisationer har sagt regeringens förslag till ny bilskatt. Men svenska folket verkar hålla med Stefan Löfven.

Enligt en undersökning som Sifo gjort på uppdrag av KVD Bilpriser vill näst intill en majoritet av de tillfrågade se Löfvens förslag bli verklighet.

En bonus på 7 500 till 45 000 kronor. Men också en extraskatt på koldioxid de tre första åren på bilar som släpper ut mest. Så ser i korthet regeringen Löfvens förslag till ny bilskatt ut.

- Trots mycket kritik mot regeringens förslag är svenska folket positiva till att premiера de som köper en ny miljöbil på bekostnad av höjd skatt för nya fossildrivna bilar, kommenterar Jonas Björkman på KVD Bilpriser.

Expressen

TREND: CYKEL SOM LÖNEFÖRMÅN

Fler och fler kommuner erbjuder medarbetarna att hyra cykel som löneförmån.

Av 10 000 kommunanställda har nära en fjärdedel, 2 200, nappat på att hyra en cykel mot ett löneavdrag på mellan 100 och 300 kronor per månad.

I Uppsala kommun erbjuds alla fast anställda medarbetare att hyra cykel eller elcykel mot avdrag på bruttolönen. I hyran ingår även cykelhjälms. Efter tre år erbjuds medarbetarna köpa ut cykeln till marknadsvärde eller lämna tillbaka den.

Säffle kommun har 300 förmånsbicyklar på 1 250 anställda.

Andra kommuner och landsting som har cykel som löneförmån är bland andra Region Halland, Linköping, Borås och Västerås.

Personal & Ledarskap

ALLT FLER SOLCELLER I ALLMÄNNYTAN

Antalet solceller och laddstolpar för elbilar ökar i de allmännyttiga bostadsföretagen. Nu har 28 procent av företagen installerat solceller – och 30 procent har laddstolpar för elbilar, enligt statistik från SABO.

Köp av grön el har ökat från 57 procent år 2013 till 67 procent 2015.

- Ökningen är mycket glädjande. Mer förnybar energi i bostadssektorn är viktigt om Sverige ska klara klimatmålen och jag är stolt över allmännyttans bidrag, säger Patrizia Finessi, miljöexpert på SABO och ansvarig för enkäten.

Men arbetet med ekologisk hållbarhet genomsyrar inte bara fastigheterna. De som söker en arbetsgivare som underlättar att hålla uppe konditionen på arbetstid har en del att hämta i de allmännyttiga bostadsföretagen. Till exempel erbjuder drygt 40 procent företagen tjänstecyklar till sina anställda.

ENKELT ATT VÄLJA SVANENMÄRKT NÄR DU BYGGER HUS

Hustillverkaren Movehome Svanenmärker samtliga husmodeller. Det innebär att husköpare för första gången själva kan designa och bygga en Svanenmärkt villa. Alla material är granskade och godkända.

- Nu blir det lätt för konsumenter att välja rätt för miljö, klimat och hälsa när de designar sitt eget drömhäus. Det är väldigt roligt att få med oss en aktör som Movehome. Konsumenterna behöver inte vara kemister eller energiexperter, utan kan lägga tiden på att vara kreativa, säger Björn Haugland på Miljömärkning Sverige.

Svanenmärkningen innebär att huset har granskats ur ett livscykelerspektiv och att det har tagits ett helhetsgrepp på byggprocessen, byggnaden och hur den används och förvaltas. Alltifrån träet i takstolarna till spacket i badrummet har granskats för att leva upp till Svanens krav.

- Vi står för hållbara hem, och då är en Svanenmärkning ett naturligt steg för oss. Vi är övertygade om att vårt hållbarhetsarbete kommer att löna sig, säger Pernilla Enkler, hållbarhetschef på Trivselhus och Movehome.

GRI: FÖRETAGEN MÅSTE HA BÄTTRE KOLL PÅ LEVERANTÖRSKEDJAN

Global Reporting Initiative, GRI, går i en uppmaning ut och påminner företag som redovisar enligt GRI:s ramverk, att inte bara redovisa egen påverkan utan även påverkan från underleverantörer. GRI påpekar att allt fler intressenter kräver större transparens kring underleverantörers miljö- och sociala påverkan. Ändå är det få företag som redovisar påverkan från leverantörsleden i sina hållbarhetsredovisningar, eller kan visa att de har kontroll över hållbarhetsfrågorna hos underleverantörerna.

GRI menar att bristen på öppenhet i kring leverantörskedjan är en uppenbar risk för företagen. Har man inte koll på hur produkter och tjänster produceras lägger det grogrunden för kränkningar av ekonomiska, miljömässiga och mänskliga rättigheter. GRI pekar också på flera fördelar med bättre samarbete och kontroll av leverantörerna.

Exempelvis sänkta kostnader på grund av minskad förbrukning av energi, vatten och råmaterial, samt förbättrad hälsa, motivation och produktivitet hos de anställda. Dessutom leder bättre förståelse av nyckelprocesser i försörjningskedjan till effektiviseringsmöjligheter, vilket kan spara kostnader. Sist men inte minst kan ett utökad samarbete med leverantörerna leda till utvecklingen av bättre eller helt nya, innovativa produkter. På sikt ger det

CHALMERS ARRANGERAR VÄRLDENS FRÄMSTA KONFERENS OM HÅLLBART BYGGANDE

Chalmers, RISE och Johanneberg Science Park har i hård konkurrens lyckats få arrangera den globala konferensen World Sustainable Built Environment Conference (WSBE), år 2020. Konferensen anses vara världens främsta inom hållbart byggande.

- Konferensen är ett unikt tillfälle för oss att presentera Chalmers, Göteborg och hela Sverige på en internationell scen, och särskilt hur vi tar oss an frågor kring hållbart byggande, säger Holger Wallbaum, professor i hållbart byggande och profilområdesledare på Chalmers.

Motiveringen till att Chalmers med partners slutligen valdes som arrangör var dels det nationella och internationella nätverk och branschen som står bakom ansökan, dels det sätt som programmet för konferensen strukturerats – utifrån FN:s globala hållbarhetsmål.

HÄR ÄR NYA MILJÖBYGGNAD 3.0

Efter två år av intensivt arbete är manualen för Miljöbyggnad 3.0 klar. Över 200 experter har deltagit i processen och det nya regelverket har varit ute på två remisser, som rönt mycket stort intresse. "Alla kriterier har ändrats i den nya versionen. De har antingen uppdaterats för att stämma överens med regeländringar och nya data eller skärpts för att hålla takt med den snabba utvecklingen i miljöbyggnad", säger Åsa Wahlström, som varit med och lett arbetet. Skärpt kvalitetssäkring, krav på lokal energiproduktion och på miljö- och klimatprestanda för material, är några av nyheterna.

COOPS EKOEFFEKT PÅ DANSKA: 5 FAMILJER MINSKADE BEKÄMPNINGSMEDELSHALTEN MED EKOKOST

Du kanske kommer ihåg Coops test, "Ekoeffekten", där man lät en familj gå över till ekologisk kost under en period för att sedan mäta halterna av bekämpningsmedel i urinen och jämföra dem med halterna innan testet. Ekoeffekten blev en stor viral succé och har i dagsläget minst 49 miljoner visningar på Youtube och finns även översatt till tyska, franska, spanska, kinesiska - och baskiska.

Nu har ett liknande test gjorts i Danmark, av motsvarande danska Naturskyddsföreningen. Den här gången deltog fem familjer som i huvudsak åt konventionella livsmedel innan testet. I 51 procent av urinproverna fanns rester av bekämpningsmedel, innan eko-perioden inleddes.

- Vi hittade markant färre prover med bekämpningsmedelsrester efter 14 dagar med ekologisk kost. Andelen analyser där vissa specifika bekämpningsmedel låg över genomsnittet för befolkningen innan testet föll också från 32 till 9 stycken, säger Susanne Nørmark, vd för Trealiv, som genomfört analyserna.

- Det kan vara lite svårt att lägga om sin kost till 100 procent ekologiskt. Men undersökningen visar att om man så bara byter ut de 10 vanligaste livsmedel som danskarna köper, till exempel spannmålsprodukter, äpplen och vindruvor, så reducerar man förekomsten av bekämpningsmedel med 75 procent i urinen, säger Susanne Nørmark.

Ekoweb

Grundläggande miljöutbildning - den 28 september 2017

Från hot till möjligheter med trovärdigt miljöarbete en halvdag om hållbarhet; grundläggande miljöfakta, miljöarbete och företagande. Seminariet ger grundläggande miljökunskap samtidigt som det skapar ökad medvetenhet om miljöarbetet och dess möjligheter.

Denna utbildning är godkänd enligt Göteborgs Stads Miljödiplomering (Svensk Miljöbas).

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Kommunikation för miljö och hållbar utveckling

En stark och trovärdig hållbarhetsprofil är i dag en avgörande framgångsfaktor för många företag och organisationer. Men hur går man tillväga – vad är tillåtet och otillåtet i marknadsföringen, vilka krav ställer omvärlden och hur lyckas man på bästa sätt förmedla att man har ett seriöst hållbarhetsarbete till kunder, medarbetare och andra intressenter.

Ett seminarium med workshop.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Klimatavtalet i Paris, inkl IPCC:s femte klimatrapport - risker och möjligheter för företag?

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av FN:s klimatavtal i Paris samt IPCC:s senaste klimatrapporter. Vi redovisar de viktigaste besluten och slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

Agenda 2030: FNs globala hållbara utvecklingsmål

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av FNs mål för hållbar utveckling. Vi redovisar de viktigaste slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

- Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen och den sista som kan bekämpa klimatförändringarna, säger Ban Ki-moon, tidigare generalsekreterare i FN.

Om du uppskattar vårt Nyhetsbrev, dela det gärna på

Ekosofias nyhetsbrev utkommer med 11 nr/år. Ansvarig utgivare är Bill Romanus.

För att prenumerera klicka på länken i huvudet.

För mer information om nyhetsbrevet kontakta Bill Romanus; romanus@ekosofia.se, eller 031 - 708 66 51.

För information om Ekosofia AB och våra tjänster kontakta Magnus Ruberg; magnus.ruberg@ekosofia.se eller 031 - 708 66 52.

Kort om Ekosofia AB

Ekosofia AB är ett kunskapsföretag som verkar för hållbar utveckling.

Detta gör vi genom att erbjuda våra kunder att med hjälp av ett ökat miljömedvetande – ekosofi – nå såväl social och ekonomisk som ekologisk framgång. Planerat och trovärdigt miljöarbete är vår metod. Kommunikation – att åstadkomma dialog – är vårt främsta verktyg.

Vi arbetar som konsulter, projektledare och kvalificerade rådgivare.

Ekosofia AB grundades 1993 av Bill Romanus och Magnus Ruberg.

För ytterligare information – www.ekosofia.se